

TÜRK DÜNYASINDAN HABERLER

Erol DENİZ*

Dünya Mirası

Türkiye'nin "Efes" ve "Diyarbakır Kalesi-Hevsel Bahçeleri" için yaptığı adaylık başvurusu BM Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı UNESCO'ya bağlı Dünya Miras Komitesince değerlendirildi ve Komitenin aldığı kararla, UNESCO Dünya Miras Listesi'ne kaydedildi.

Dışişleri Bakanlığından yapılan açıklamada "BM Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı UNESCO'ya bağlı Dünya Miras Komitesine Kasım 2013'te UNESCO seçimler tarihinin en yüksek oyunu alarak 121 oyla birinci sıradan seçilen Türkiye'nin 'Efes' ve 'Diyarbakır Kalesi-Hevsel Bahçeleri' adaylık başvuruları Dünya Miras Komitesininin 39. toplantısında oy birliğiyle kabul edilmiş ve bu iki yeni alan UNESCO Dünya Miras Listesi'ne kaydedilmiştir. Böylelikle Türkiye'nin Dünya Miras Listesi'ne ilk kaydedilen alanı olan İstanbul Tarihî Yarımadası'nın tescilinin otuzuncu yıl dönümünün kutlandığı 2015 yılında, Efes ve Diyarbakır'ın da eklenmesiyle ülkemizin UNESCO Dünya Miras Listesi'ne tescilli varlıklarının sayısı on üçten on beşe yükselmiştir." denilmektedir

Dünyanın Yedi Harikası'ndan biri olan Artemis Tapınağı'na ve asırlardır dinî merkez işlevi gören Selçuk'taki Meryem Ana Evi'ne ev sahipliği yapan Efes; gerek Anadolu uygarlıklarının çeşitliliğini yansıtan eşsiz bir kültür mirası, gerek kültürlerarası diyalogu yüz binlerce ziyaretçi yoluyla canlı olarak temsil eden önemli bir hac mekânıdır.

Diyarbakır Kalesi de kökeni MÖ 3000'lere dayanan önemli bir savunma yapısı olmanın yanı sıra; içinde barındırdığı Helen, Latin, Süryani, Ermeni ve Arap dillerindeki yazıtlarla Anadolu'da iç içe geçmiş uygarlıkları belgele-

---

* AKDTKY Uzman Yardımcısı, eroldeniz45@hotmail.com

yen üstün evrensel değere sahip bir kültür varlığıdır. Binlerce yıldır kaleyle bağlantısı olan Hevsel Bahçeleri ise Asurlulardan günümüze, şehrin yiyecek ihtiyacını karşılayagelen önemli bir doğal alandır.

Kastamonu 18. Türk Dünyası Günleri

Kastamonu 18. Türk Dünyası Günleri etkinliğinin ilk gününde kortej sonrası belediye meydanındaki Çanakkale Müzesi ve Fotoğraf Sergisi'nin açılışı gerçekleştirildi. Serginin ardından Kastamonu Belediyesindeki Türk Dünyası Resim Sergisi'nin açılışı gerçekleştirildi. Sergideki resimlerle tek tek ilgilenen Kastamonu Valisi Şehmuz Günaydın, Kastamonu Belediye Başkanı Tahsin Babaş ve beraberindeki protokol resamlara plaketlerini takdim etti.

Kastamonu Belediye Başkanı Tahsin Babaş, Türk Dünyası Günleri'nin önemine dikkat çekti. Babaş, "Türk Dünyası kavramı dünya üzerinde tüm Türk halklarını tanımlamak için kullanılan coğrafi, kültürel ve siyasal bir kavramdır. Türk dünyası kavramı içinde başta Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti olmak üzere Orta Asya yani Türkistan Bölgesi ile Balkanlar akla gelmektedir." dedi. Türk Dünyası Günleri'nin amacına uygun pek çok etkinliğin yapıldığını ifade eden Kastamonu Belediye Başkanı Tahsin Babaş, böyle günlerin birlik ve beraberliği pekiştirme vesilesi olduğunu vurguladı. Babaş'ın açılış konuşmasının ardından mehteran ekibi sahne aldı. Mehteran ekibinin gösterilerinin ardından yabancı halk dansları grupları gösterilerini sergiledi. Geniş katılımın olduğu program, "Şerife Bacı" drama oyunu ile sona erdi.

Bu yıl Türk Dünyası Günleri'ne Karadağ, Romanya, Kosova, Bulgaristan, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Gürcistan ve Azerbaycan gibi ülkelerden misafirler ve ekipler katıldı.

18. TÜRKSOY Ressamlar Buluşması

TÜRKSOY ve Aksaray Belediyesi iş birliğinde gerçekleştirilen 18. TÜRKSOY Ressamlar Buluşması, yetenekli sanatçıları Aksaray'da bir araya getirdi.

TÜRKSOY'un geleneksel etkinliklerinden biri olan ve 20 Temmuz-1 Ağustos 2015 tarihleri arasında Aksaray'da gerçekleşen buluşmaya bu yıl 18 ülkeden 21 Ressam katıldı.

Pek çok farklı ülkeden ressamın bir araya geldiği buluşma kapsamında sanatçılar, Aksaray Belediyesinin düzenlemesiyle Eğri Minare, Ulu Cami, Zinciriye Medresesi, Helvadere Göleti ve Hasandağı, İhlara, Güzelyurt, Ağzıkarahan, Narlıgöl gibi tarihî ve turistik bölgelerde gezi ve incelemelerde bulundular. Ünlü ressamlar, Aksaray'ın sahip olduğu tarihî ve kültürel değerlere hayran kalırken, bu değerleri tablolarına yansıtmak için özen gösterdiler.

Sanatçıların yoğun bir çalışma sürecinin ardından eserlerini tamamlamasıyla 1 Ağustos 2015 tarihinde Aksaray Adese Park Site AVM'de kapsamlı

bir sergi gerçekleştirildi. Söz konusu sergide 18 ülkeden Aksaray'a gelen 21 ressamın yaptığı 100 eser tanıtıldı.

18. TÜRKSOY Ressamlar Buluşması Katılımcıları:

Mushfig Aliyev (Azerbaycan), Abdilkhan Tleuzhanov (Kazakistan), Bekten Usubaliev (Kırgızistan), Begeneh Berkeliyev ve Hoja Muhammed Çüriyev (Türkmenistan), Rahme Manastırlı (Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti), Arzhan Iuteev (Altay-Rusya), Ralif Akhmetshin (Başkurdistan-Rusya), Viacheslav Kuchenov (Hakas-Rusya), Piotr Novacov (Gagavuz Yeri-Moldova), Sardana Davaaesenge (Saha-Yakut-Rusya), Grigorii Eydınov (Tataristan-Rusya), Svetlana Sidorava (Çuvaşistan-Rusya), Orhan İsmail (Bulgaristan), Emel Mahmut (Makedonya), Merima İvkoviç (Bosna-Hersek), Ethem Baymak (Kosova), Gabriele Schaffartzık (Almanya), Mustafa Diğler, Hüsnü Kaçmaz ve Mustafa Cevat Atalay (Türkiye).

Bolu'da TÜRKSOY Mimar ve Heykeltıraşlar Buluşması Gerçekleşti

21-23 Ağustos 2015 tarihlerinde Bolu'da TÜRKSOY üyesi ülkelerden gelen mimar ve heykeltıraşların buluşması gerçekleşti.

Anılan buluşma Bolu Belediyesi ile Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatının (TÜRKSOY) Türk dünyasının çeşitli ülkelerinden en iyi heykeltıraş ve mimarları özel olarak davet ettiği Köroğlu Parkı inşaat projesi çerçevesinde düzenlendi.

Müstakbel park için tahsis edilen alan gezildikten sonra Belediye Başkanı Alaaddin Yılmaz başkanlığında Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan ve Türkiye'den katılan heykeltıraş ve mimarlar söz konusu projeyi tartışarak bazı değişiklik ve eklemeler önerdiler. Bunun yanı sıra çalışma toplantısı esnasında katılımcılar kendi ön çalışmalarını gösterdi ve ortak yol haritası belirlediler.

Aynı zamanda Köroğlu Parkı'na konulmak üzere belediyeye bütün haklarının devredilmesi amacıyla bütün çalışmalarının karşılıksız bir biçimde üretileceği konusunda bir görüş birliğine varıldı.

Üçüncü gününde katılımcılarca hazırlanan ön çalışmalar TÜRKSOY Genel Sekreteri Düsen Kaseinov ile Bolu Belediye Başkanı Alaaddin Yılmaz başkanlığında proje komisyonu nezdinde tanıtıldı. Belediye Başkanı Alaaddin Yılmaz'a Türk kültürünün gelişmesi ve tanıtılmasına üstün katkılarından ötürü TÜRKSOY Genel Sekreteri D. Kaseinov tarafından büyük Hakas Haycı Semen P. Kadışev (Kadyshev) Yılı'na ithaf edilen TÜRKSOY Özel Madalyası takdim edildi.

Türk dili konuşan dünyanın mimar ve heykeltıraşlar buluşmasının yanı sıra III. Uluslararası Köroğlu Sempozyumu gerçekleştirildi. TÜRKSOY Si-birya Uzmanı Timur B. Davletov söz konusu bilgi şöleninin açılışında hem Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı Genel Sekreteri adına konuşma yaptı hem

de “Türk Halklarının Köroğlu ve Ah Çibek Arığ Destanlarında Kadının Toplumsal Yeri” konulu bir bildiri sundu.

Buluşma sonunda katılımcılar, TÜRKSOY ve Bolu Belediyesi’nin önümüzdeki süreçte bir yarışma düzenlemesi, bunun için de sahayla ilgili saygın uzmanlardan ibaret bir jürinin oluşturulması konusunda görüş birliğine vardılar. En iyi çalışma olarak seçilen projenin sahibi, düşüncesini Köroğlu Parkı’nın merkezinde yer alacak Köroğlu’nun ana anıtı olarak hayata geçirme olanağıyla ödüllendirilecek.

Türk Keneşi

Türk Keneşi Eğitim Bakanları 4. Toplantısı’nın ardından Türk Dünyası Bilim Kurulu ilk toplantısını yaptı.

Kazakistan’ın başkenti Astana’da Türk Akademisinin ev sahipliğinde gerçekleşen toplantıya Türk Keneşi Genel Sekreteri Ramil Hasanov, Türk Akademisi Başkanı Darhan Kıdıralı’nın yanı sıra üye ülkeler Kazakistan, Kırgızistan, Azerbaycan ve Türkiye’den eğitim bakan yardımcıları katıldı. Toplantıya katılan heyetler daha sonra Türk Akademisi bünyesinde bulunan Türk Halkları Müzesini ziyaret etti.

Kazan 11. Uluslararası Müslüman Film Festivali

5 Eylül 2015 tarihinde Rusya’ya bağlı Tataristan Cumhuriyeti’nin Kazan şehrinde “11. Uluslararası Müslüman Film Festivali” kapılarını açtı. “Medeniyetler Diyalogundan Diyaloglar Medeniyetine” sloganı ile düzenlenen festivale katılmak için bu yıl 52 ülkeden toplam 735 film adına başvuru yapıldı. Elemeler yapıldıktan sonra 51 film seçildi. Böylece festivalde 25 ülke yarıştı.

Organizatorlere göre festival için din ve mezhebe bakılmaksızın barış, hoşgörü ve insanlık fikrini destekleyen, evrensel manevi ve ahlaki değerleri ve kültürel gelenekleri yansıtan filmler seçildi. “Kırmızı Halı” merasiminden sonra Kamal Tiyatrosunda festivalin görkemli bir ödül töreni yapıldı. Bu sene Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı (TÜRKSOY) Özel Ödülü’nü Kazanlı yönetmen Ferit Davletşin’in “Rudolf Nuriyev. Rudik” filmi kazandı.

Tatar Edebiyatına Sağladığı Katkı Özel Ödülü’ne de Tataristanlı yönetmen Renat Eyüpov’un “Ak Çiçekler” filmi layık görüldü.

Kazan Büyükşehir Belediye Başkanlığının Özel Ödülü ise “Besteci Sofya Gubaydullina Kazan’da” filmine verildi.

Kısa metrajlı filmlerde Jüri Özel Ödülü’nü Tacikistan yapımı “Beyaz Serçe” ve Rusya-Başkudistan yapımı “Allah’a İsmarladık” animasyon filmleri aldı.

En İyi Kadın Oyuncu Ödülü’ne “Moskvabad’dan Kaçış” filmindeki rolü ile Mariya Maşkova layık görülürken, En İyi Erkek Oyuncu Ödülü de “Kapıyı Kapattım ve Gittim” filmindeki rolü ile İldus Gabdrahmanov’a verildi.

Festivalin En İyi Belgesel Ödülü'nü, yönetmeni Ekaterina Dorofeyeva olan "Vasili Yeroşenko Güneşe Yol" filmi aldı. En İyi Animasyon Film Ödülü'ne İran filmi "Ben Küçük Çocukken" layık görüldü. Festivalin En İyi Operatör İş Ödülü Hindistan yapımı "Adları Belli Değil" filmine verildi.

Festivalin En İyi Senaryo Ödülü ile jüri iki filmi ödüllendirdi. Bunlardan biri Irak yapımı "Yüz Közde", diğeri de Tacikistan yapımı "Öğretmen" filmleri idi.

Festivalin En İyi Yönetmen Ödülü'nü İranlı yönetmen Emir Hüseyin Askeri, "Sınırsız" filmiyle aldı.

Festivalin Büyük Ödülü'ne ise Kırgız yönetmen Sadık Şer-Niyaz'ın "Dağların Kraliçesi" filmi layık görüldü.

Rusya Müftüler Konseyinin girişimleriyle 2005'te başlatılan festival, Rusya ve dünya toplumunun İslam ile Müslümanlar hakkında objektif fikir sahibi olabilmesine katkı sağlamayı amaçlıyor.

Krakov'da Kırım Tatar Kültürü Tanıtıldı

Polonya'nın Krakow şehrinde 20 Haziran tarihinde Lviv Günleri Etkinliği düzenlendi. Etkinliğe Kırım Tatar sanat ve kültür çevresinin mensupları da katıldı.

Lviv ve Krakow Belediyeleri, Kırım SOS Teşkilatı ve Kırım Tatar Kültür Merkezi tarafından düzenlenen etkinlik çerçevesinde müzik gösterileri ve farklı zanaat dallarında dersler düzenlendi; Kırım Tatar yemekleri ikram edildi.

Kırım SOS Teşkilatının Lviv temsilcisi Alim Aliyev, "Zor zamanlarda gerçek dostlar birbirini sadece sözlerle desteklemenin yanı sıra yaptıkları işlerle de destekliyor. Bu yıl Krakow'da düzenlenen Lviv Günleri sadece Kırım Tatar kültür programıyla sunuldu. Programda seramik ve çömlekçilik, kına ile resim yapma, kumaşta resim yapma dersleri, Kırım Dans Topluluğunun gösterisi, Elvira Sarıhalil ve Üseyin Bekirov triosunun konseri yer alıyor. Günümüzde Lviv, Kırım Tatar kültürünün gelişme merkezine dönüşüyor, çünkü vatan Kırım'da bunu gerçekleştirmek neredeyse imkânsız." dedi.

7 Haziran tarihinde Polonya'nın Gdansk şehrinde Kırım Tatar Kültür ve Sanat Festivali düzenlenmişti. Polonya'da ilk kez düzenlenen Kırım Tatar Kültür Festivali Polonyalıların, Kırım Tatar halkının kültür ve sanatını tanıyabilme imkânı sağladı. Festivalde birçok Kırım Tatar dans ve müzik grubu sahneye çıktı.

Türkçenin 11. Uluslararası Şiir Şöleni Büyük Ödülleri Verildi

Türkiye Yazarlar Birliği tarafından bu yıl Tataristan'ın başkenti Kazan'da düzenlenen "Türkçenin 11. Uluslararası Şiir Şöleni" büyük ödüller ve katılım beratlarının takdimiyle sona erdi.

Türkiye Yazarlar Birliğince düzenlenen “Türkçenin 11. Uluslararası Şiir Şöleni”, Tataristan’ın başkenti Kazan’da yapıldı. Tataristan Yazarlar Birliği Abdullah Tukay Toplantı Salonu’nda gerçekleşen program, büyük ödüllerin ve katılım beratlarının takdimi, şiir atölyelerinin sonuç bildirilerinin okunmasıyla sona erdi. Büyük ödülleri açıklayan TYB Onursal Başkanı D. Mehmet Doğan, bu yıl ödüllerin Tataristan Millî Şairi Abdullah Tukay, Remi Garipov ve Muhibbi mahlasıyla şiir yazan Kanuni Sultan Süleyman adına verileceğini belirterek, özellikle “Muhteşem Yüzyıl” dizisinin tüm dünyada oluşturduğu tahribatı silmek üzere, onun adına büyük ödül verme kararı aldıklarını söyledi.

Şölen Gelenekleri Devam Etti: D. Mehmet Doğan ödüller hakkında şu bilgileri de verdi: “Türkçenin Uluslararası Şiir Şöleni”nin kendine mahsus gelenekleri var. Bu geleneklerin en önemlilerinden birisi geçmiş büyük şairlerimiz adına verilen büyük ödüllerdir. Bunlardan biri Tataristan’ın büyük şairi Abdullah Tukay adıdır. İkincisi Muhibbi mahlasıyla şiirler yazan Kanuni Sultan Süleyman adına, üçüncüsü ise Başkurdistan’ın büyük şairi Remi Garipov adına verilen ödüldür.

Üç Büyük Ödül Sahibini Buldu: Remi Garipov adına verilen Büyük Ödül’ü Özbekistan’dan Fahriddin Nizamov’a Türkiye Yazarlar Birliği Başkanı Prof. Dr. Hicabi Kırlangıç, Muhibbi Büyük Ödülü’nü Kırım’dan Rustem Calilov’a Tataristan Yazarlar Birliği Başkanı Rafis Kurbanov, Abdullah Tukay adına verilen Büyük Ödülü ise Türkiye’den Ali Ural’a Tataristanlı şair Renat Haris takdim etti. Büyük Ödül’e layık görüldüğü için Türkiye Yazarlar Birliğine teşekkür eden şair Ali Ural, “Ödüller başa konulan taçlar değil, omuzlara konulan yüklerdir. Umarım layıkıyla taşırız.” dedi. Özbekistanlı şair Fahriddin Nizamov da Türk dünyasından gelen şairleri üç gündür hayretler içerisinde dinlediğini belirterek “Türk şiiri ne kadar geniş bir coğrafyaya yayılmış ve ne kadar başarılı.” diye kaydetti. Kırım’dan Rustem Calilov ise “Bu ödüle layık olmak için daha güzel şiirler yazmaya devam edeceğim, daha çok çalışacağım.” dedi. Etkinlik boyunca Türk dünyasından 100’a yakın şair şiir fasıllarında şiirlerini okuyup şiir üzerine düşüncelerini dile getirdi. Programda ayrıca tüm şairlere katılım beratları takdim edildi. Şölen, Abdürreşid İbrahim Şiir Faslı’nın ve Tataristan yöresel müzik akşamının ardından sona erdi.

Türk Dünyasından Şairler Katıldı: Şölene katılan şairler şöyle: Türkiye’den Osman Özbahçe, Hicabi Kırlangıç, Ali Ural, Fatma Şengil Süzer, M. Ali Köseoğlu, İbrahim Eryiğit, Vedat Güneş, Mehmet Kurtoğlu, Eyüp Azlal, Kadir Karaman, Metin Önal Mengüşoğlu, Mehmet Narlı, Yılmaz Daşcıoğlu, M. Muharrem Tüfekçi, Hıdır Toraman, Ömer Korkmaz, Süleyman Çelik, Ali K. Metin, Atakan Yavuz, Şakir Kurtulmuş, Arif Dülger, Mustafa Uçurum, Rıdvan Canım, Zeynep Arıkan; Karaçay Çerkes Cumhuriyeti’nden Muraddin Ölmezov; Çuvaşistan’dan Liudmila Nikolaeva; Başkurdistan’dan Gulnara Halfitdinova, Fanil Bulyakov, Selavat Abüzer, Hismet Yuldaşev, Ethem Gumer, Tamara İskenderiya; Altay’dan Brontoi Bedyurov; Kırım’dan Rustem

Calilov; Azerbaycan'dan Əkbər Yolcuyev (Qoşalı), Faiq Seferov (Balabəyli); Kazakistan'dan Dauren Kassenov, Tanagoz Ilyassova, Jayşıbay Galim; Kosova'dan Taner Güçlütürk; Hollanda'dan Zekiye Doğan; İran'dan Esmail Bahrami Aghjenziveh, Mohammad Jafari Fard; Irak'tan Mustafa Ziya; Almanya'dan Gülnihal Ölçüm; Tuva-Hakas Cumhuriyeti'nden Eduard Micit; Kırgızistan'dan Narsulu Gurgubai, Altynbek Ismailov; Özbekistan'dan Fahridin Nizamov, Azam Ağabeydov; Hakasya'dan Timur Davletov; Kumuk'tan Bagautdin Samadov; Gürcistan'dan Akif Xansultanlı; Dağıstan'dan Issa Kapaev, Aynara Tolubaeva; Makedonya'dan Mehmed Arif.

Büyük Orda ve Deşt-i Kıpçak Müzesi

Kırım Tarih Müzesi ve Millî Parkı'nda Büyük Orda ve Deşt-i Kıpçak Müzesi kuruldu. Müze kurma kararı ve Müzenin tüzüğü, Kırım Tarih Müzesi ve Millî Parkı kurucusu Güliver Altın tarafından kabul edildi.

Kırım Tarih Müzesi ve Millî Parkı Basın Servisi'nden yapılan açıklamada, "Müzenin adı olarak Kırım Hanlığı'nın resmî adı kullanıldı. 15-18. yüzyıllarında Kırker ve Bahçesaray merkezli (Her iki başkent Bahçesaray bölgesinde bulunuyor.) devlet Büyük Orda ve Deşt-i Kıpçak adıyla biliniyor, daha sonra tarihçiler söz konusu devleti belirlemek için "Kırım Hanlığı" adını kullanmaya başladı." denildi.

Müzenin esas konuları: Ortaçağ Kırımı Türk döneminin tarihi; Altın Orda ve Kırım'ın 13-18. yüzyılları tarihi; Kazan, Astrahan, Kasım hanlıklarının tarihi; Kafkasya Hanlığı'nın tarihi; Büyük Orda ve Deşt-i Kıpçak'ın Avrupa, Asya ve Kuzey Afrika devletleriyle diplomatik ilişkilerinin tarihidir.

Büyük Orda ve Deşt-i Kıpçak Müzesi, 2011 yılında kurulan La Richesse Kırım Tarih Müzesi ve Devlet Kırım Tatar Devletçiliği, Kültürü, Bilim ve Eğitimi Müzesinin bir bölümüne bağlı olarak kuruldu. Şube müzenin esas sergilenen eşyaları, Devlet Saray Kompleksinde bulunuyor.

Büyük Orda ve Deşt-i Kıpçak Müzesine, La Richesse Müzesinin koleksiyonlarından 523 eşya devredildi. Onlar arasında 16-20. yüzyıllara ait haritalar, 15-19. yüzyıllara ait Kırım hanları, devlet yetkilileri, diplomatlar, kültür, edebiyat, sanat ve bilim adamlarının resmi bulunan gravürlerin orijinaleri, Kırım tarihi, 16-19. yüzyıllara ait Avrupalı gezgin, diplomat ve bilim adamlarının kitapları, 14-19. yüzyıllara ait Kırımlı bilim adamları, din adamları, tarihçiler ve şairlerin kitap ve el yazmaları yer aldı.

Şubenin kurulmasının çok bilinmeyen Kırım tarihinin 14 yüzyıllık dönemini (370-1792 yılları) araştırılmasını ve Devlet Saray Kompleksi ile genel olarak Avrupa'da en büyük devletlerden birinin başkenti olarak Bahçesaray'ın popülerleştirilmesini sağlayacağı kaydedildi.

Müzeyle ilgili olarak bir müteveli heyeti oluşturulacak ve Müzenin yöneticiliğini Güliver Altın yapacak.

3. Uluslararası Dünya Destanlar Festivali

Bişkek 4-6 Eylül tarihleri arasında 3. Uluslararası Dünya Destanlar Festivali'ne ev sahipliği yaptı. İlki 2006'da, ikincisi 2011 yılında düzenlenen festivalin üçüncüsü bu yıl biraz daha farklı olarak yapıldı. Festival bu yıl bütün dünya destanlarını aynı sahnede bir araya getirmeyi amaçladı. Böylece Kırgızistan, bir "ülke destanları" bayramına imza attı. Kulaktan kulağa yayılan destanların gelecek nesillere aktarılması ve desteklenmesi gayesiyle düzenlenen festivalde bu yıl tarihî ve geleneksel unsurlara yer verildi.

Festivalin resmî açılışını yapan Kırgızistan Başbakanı Temir Sariyev, ülkelerin destanlarını gelecek nesillere aktarmanın dünya halklarının görevi olduğunu söyledi. Göçebe hayatın önemli miraslarından biri olan destanları koruma ve yeni kuşaklara aktarma maksadı taşıyan ve 15 ülkenin dâhil olduğu festivalde; Kococaş, Er Töştük, Kurmanbek ve Manas Destanı'ndan kesitler sahnelendi. Destanların ardından Toktogul Satılğanov Kırgız Ulusal Filarmonisi bünyesindeki Ak Maral Dans Topluluğu "Manasın Ordusu" isimli gösterilerini sundu. Kırgız halk sanatçısı Selamat Sadıkova ise ünlü Kırgız halk şairi Barpı'nın "Barışçı Halkın Değeri Var" şarkısını seslendirdi. Altay'dan gelen halk sanatçısı Emir Terkişev ise kuzey göçebe halklarının özel yeteneği kabul edilen gırtlak şarkısını sundu. Türkiye'den gelen Devlet Dans Topluluğu temsilcileri roman havası ile hareketli bir dans gösterisi sunarken, Kırgızistanlı Uygurların "Çay Kâsesi" dansı ise izleyenlere şaşırtıcı anlar yaşattı. Türkmenistan'dan gelen Novruzguli Matniyazov ve Tobalakov isimli sanatçılar da tarihî destan Köroğlu'ndan bir parçayı geleneksel müzik aletleri eşliğinde seslendirdiler.

Yeni kurulan Etnokent ile Kırgızistan'ın geleneksel yaşama anlayışının vurgulanması hedeflenmektedir. Bu çerçevede Bişkek'in Ala Too Meydanı'ndaki Millî Tarih Müzesi önüne 20'den fazla Kırgız geleneksel evi "bozü" dikildi. Göçebe hayatın olmazsa olmazı "bozü", Orta Asya halklarının birbirine benzeyen yaşama biçimlerini de ortaya çıkardı. Festivalin açılış etkinliğinin en önemli anı ise Kırgızlar'ın kutsal saydıkları bacaya benzeyen "tündük"ün "bozü"ün tepesine yerleştirilmesiydi.

Etnokent etkinliğinin bir sonraki faaliyeti ise Bozüycüler Köyü'ydü. Isık-Köl bölgesindeki Kızıl-Tuu köyünden festivale katılan Bozüycüler Takımı 14 dakikada bozüy dikerek bir rekora imza attı. Aynı ekip bir sene önce gerçekleşen dünya göçebe oyunları sırasında bozüyü 17 dakikada dikmişti. Kızıl-Tuu Bozüycüler Takımı Başkanı Tölösün Bektemirov "Bizim bozüy dikme süremiz şu anda dünya rekorudur. Duyduğumuza göre Moğolistan'da bozüy 1 saat 30 dakikada dikilmiş. Bizim kardeş Kazak halkı ise aynı büyüklükteki bozüyü 30 dakikada dikti. Bugünkü Destanlar Festivali'nde açılan Etnokent'te, biz daha çabuk dikmeyi amaçladık ve görevimizi 14 dakikada bitirdik. Bu bence bir destandır." dedi.

Etnokent çevresinde sergiler de kuruldu. Standlarda halılardan şallara, eyerlerden seramik hediyeliklere kadar birçok geleneksel sanat ürünü yer aldı. Etno moda gösterisinde sunulan göçebe stili giysiler, geleneksel ve ulusal niteliklere sahip koleksiyonlardan seçildi. Etkinliğe Gülcan Maksutova göçebe halklara ait kaya yazılarının yer aldığı koleksiyonuyla katılırken, Mahabat Samabçiyeva keçe ve deriyi bir araya getirdiği kıyafetleriyle defilede yer aldı. Göçebe tarzı etno moda defilesinin en son katılımcısı da Rusya Federasyonu Altay Eyaleti'nden gelen Anjelika Bokonokova'nın "Biz Göçebe Kabileyiz-Bizim Bin Yılımız" koleksiyonuydu. Altaylıların binlerce yıllık geleneksel giysilerini sergileyen koleksiyon jüri tarafından çok beğenildi.

Kırgız destanları, tarih boyunca dilden dile aktararak bugüne ulaştı. Bunlardan birisi de Kırgızların millî destanı Manas'ın içinde yer alan "Kız Saykal"dır. Destan, Karaça Hanı'nın "Saykal" isimli kızının kahramanlık öyküsünü konu alıyor. Kırgız halkı arasında yaygın olarak bilinen Kız Saykal Destanı, ilk kez 3 yıl önce "Sahna" tiyatrosu oyuncularından tarafından sahneye taşındı. Kız Saykal'ın senaryosunda Sagınbay Orozbekov, Sayakbay Karalayev ve Şaabay Azizov gibi ünlü Manasçıların söylemelerinden yola çıkıldı. Sahnelendiği günden bu yana büyük ilgi gören oyunun yurt dışında da gösterimleri yapıldı, bir Kırgız destanı olarak adı uluslararası arenada duyuruldu.

Destanlar Festivali renkli görüntülerle son buldu. Kapanış töreninde festivalde yarışmaların kazananları ödüllendirildi. Ardından sahne Kırgız sanatçılarındı. Ozan Musa Bayetov "Oy Toobo" şarkısını Kambarkan Folklor Grubu eşliğinde seslendirirken, besteci Atay Ogomabyev'in "Maş Botoy" ezgisi "Kıl Kıyak ve Ata Komuzcular" grubu tarafından "komuz"la sunuldu. Kapanış töreninde Türkmenistanlı sanatçılar, Köroğlu destanından bir bölüm ile sahneye çıktı. Türkiye'den gelen Türk Devlet Dans Topluluğu da Türk halk danslarından örnekler sundu.

